

FAKTORING

w rachunkowości

czyli jak księgorwać
finansowanie firm
na podstawie faktur

Poradnik przygotowany przez:

we współpracy z:

	3	Autorzy	
		Wstęp	4
5		Słownik pojęć	
		Rodzaje faktoringu i ich ujęcie księgowe zgodnie z Polskimi Standardami Rachunkowości	6
	6	Informacje ogólne	
	10	Faktoring pełny (bez regresu)	
	14	Faktoring niepełny (z regresem)	
	17	Faktoring mieszany	
	18	Faktoring odwrotny	
22		Ujęcie księgowe faktoringu według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonych do stosowania w Unii Europejskiej	
		Szczególne aspekty faktoringu	28
	28	Różnice kursowe przy faktoringu w walucie obcej	
	33	Wpływ faktoringu na finanse firm	
		Założenia i ograniczenia	34

Polski Związek Faktorów jest organizacją samorządu branżowego reprezentującą podmioty świadczące usługi faktoringowe w Polsce. Do najważniejszych zadań PZF należy krzewienie wśród przedsiębiorców świadomości korzyści wynikających z faktoringu. Związek prowadzi też szeroki dialog na rzecz rozwoju tego sektora w Polsce.

Jego celem jest budowanie silnego samorządu branżowego poprzez:

- ▶ bliską, systematyczną i uporządkowaną współpracę wewnątrz organizacji,
- ▶ edukację przedsiębiorców i promocję usług,
- ▶ współpracę z ośrodkami akademickimi i decydentami na rzecz rozwoju rynku.

PZF działa od 2001 r. i skupia banki komercyjne oraz samodzielne podmioty, wyspecjalizowane w faktoringu.

EY jest światowym liderem rynku usług profesjonalnych obejmujących usługi audytorskie, doradztwo podatkowe, doradztwo biznesowe oraz doradztwo strategiczne i transakcyjne. Na całym świecie EY ma ponad 700 biur w 150 krajach, w których pracuje ponad 270 tys. specjalistów. Łączą ich wspólne wartości i przywiązanie do dostarczania klientom najwyższej jakości usług. Misją EY jest - „Building a Better Working World”, bo lepiej funkcjonujący świat to lepiej funkcjonujące gospodarki, społeczeństwa i my sami.

EY w Polsce to prawie 4000 specjalistów pracujących w 7 biurach: w Warszawie, Gdańsku, Katowicach, Krakowie, Łodzi, Poznaniu i Wrocławiu oraz w Centrum Usług Wspólnych EY. EY Polska był wielokrotnie nagradzany przez media biznesowe tytułami najlepszej i najsukuteczniejszej firmy doradztwa podatkowego, firma wygrywała również rankingi na najlepszą firmę audytorską.

EY Polska od 2003 roku prowadzi polską edycję międzynarodowego konkursu EY Przedsiębiorca Roku, której zwycięzcy reprezentują Polskę w międzynarodowym finale World Entrepreneur of the Year organizowanym co roku w Monte Carlo.

EY to jeden z najlepszych pracodawców w Polsce. Firma była wielokrotnie wyróżniana tytułem Najbardziej Pożądany Pracodawca w rankingu „Pracodawca Roku®” prowadzonym przez międzynarodową organizację studencką AIESEC. EY jest również laureatem w rankingu Great Place to Work w kategorii organizacji zatrudniających ponad 500 pracowników. EY to także Idealny Pracodawca według Uniwersum.

FAKTORING to dla przedsiębiorców sposób pozyskiwania środków na finansowanie działalności. Może być przy tym doskonałą formą zabezpieczenia przed ryzykiem braku zapłaty ze strony kontrahentów. Uzyskanie finansowania odbywa się wyłącznie na podstawie wystawionych przez przedsiębiorcę faktur. Dzięki swej przystępności zyskuje na popularności i stał się najszybciej rozwijającą się usługą finansową w Polsce.

W praktyce faktoring polega na zamianie należności na gotówkę. Gdy kontrahent otrzymał fakturę z wydłużonym terminem płatności za dostarczony towar, przedsiębiorca ma zablokowane środki na dalszy rozwój swojej firmy. Faktoring pozwala mu je uwolnić. Pieniądze wynikające z faktury wypłaca firma faktoringowa i przejmuje zobowiązanie kontrahenta. Dzięki temu przedsiębiorca może bez przeszkód dynamicznie rozwijać swój biznes.

Popyt na usługi faktoringowe w Polsce od kilkunastu lat systematycznie rośnie. Rynek notuje regularny wzrost obrotów, niezależnie od koniunktury gospodarczej. Świadczy to zarówno o ogromnym potencjale, jaki ma przed sobą ten rodzaj usług, jak i jego odporności na zmiany w otoczeniu. Przedsiębiorcy dostrzegli, że faktoring pozwala im zachować płynność finansową i uniknąć ryzyka wpadnięcia w zatory płatnicze.

Podmioty zrzeszone w Polskim Związku Faktorów (PZF) nabyły w 2019 r. **Wierzytelności** wynikające z faktur wystawionych przez krajowych przedsiębiorców o łącznej wartości 281,7 mld zł. Dynamika rozwoju sektora utrzymała poziom dwucyfrowy i wyniosła 16 proc. Firmy członkowskie PZF pozyskały nowych klientów, a ich łączna liczba w 2019 r. przekroczyła 18 tys.¹

Faktoring stał się w ostatniej dekadzie najszybciej rozwijającą się formą finansowania działalności przedsiębiorców w Polsce. Doceniają oni zalety usługi i coraz większą wagę przywiązują do profesjonalnego zarządzania **Wierzytelnościami**. Firmy przekonały się też, jak ważna jest obecnie dywersyfikacja źródeł finansowania. Skłania to faktorów do poszerzania oferty i dopasowywania jej do zróżnicowanych potrzeb klientów.

Rosnąca popularność faktoringu w Polsce sprawia, że pojawia się coraz więcej pytań dotyczących klasyfikowania tej usługi w rachunkowości przedsiębiorstw. Dlatego Polski Związek Faktorów zdecydował się uporządkować kwestie związane z księgowaniem tego rodzaju transakcji przez biura rachunkowe i departamenty finansów polskich firm. W tym celu nawiązał współpracę z EY, jako partnerem merytorycznym.

Rozwój przedsiębiorczości w Polsce jednoznacznie wskazuje na silnie rosnący popyt na finansowanie działalności. Faktoring staje się więc jednym z filarów pomyślnego wzrostu gospodarczego. Tymczasem brak jest uregulowań prawnych tej usługi zarówno w kontekście rozwiązań finansowych, jak i obowiązków rachunkowych. Prowadzi to do wielu często sprzecznych interpretacji dotyczących ujęcia faktoringu w księgach. Może też rodzić niepotrzebne obawy przed zastosowaniem faktoringu w firmie, z uwagi na nieprzejrzyste uregulowania. W takiej sytuacji faktoring należy rozważać zgodnie z ogólnymi przepisami Ustawy o Rachunkowości jako operację gospodarczą.

Celem niniejszej publikacji jest przystępne przybliżenie zagadnień związanych z rachunkowym ujęciem faktoringu, zgodnie z krajowymi standardami. Autorzy chcieli też przedstawić ogólne wytyczne dotyczące ujęcia faktoringu zgodnie ze standardami międzynarodowymi. Jest to jednak zagadnienie na tyle złożone, że nie sposób opisać go w jednym wydawnictwie w sposób wyczerpujący.

Publikacja skierowana jest zarówno do klientów korzystających z usług faktoringowych, jak i przedsiębiorców, którzy dopiero rozważają nawiązanie takiej współpracy. Mamy nadzieję, że Poradnik okaże się dla Państwa przydatnym narzędziem ułatwiającym codzienną współpracę z Faktorem i sprawne funkcjonowanie w biznesie.

Miłej i pożytecznej lektury!

PODSTAWOWE POJĘCIA FAKTORINGOWE

DOSTAWCA

firma, od której Faktorant otrzymuje faktury za zamówione towary i usługi.

FAKTOR

podmiot świadczący usługi faktoringu.

FAKTORANT

podmiot korzystający z usług faktoringu.

ODBIORCA / KONTRAHENT

firma, która nabywa towary i usługi od Faktoranta i na którego Faktorant wystawia faktury sprzedaży.

ODSETKI

wynagrodzenie płatne Faktorowi z tytułu korzystania z finansowania.

PROWIZJA

koszt naliczany z tytułu świadczenia usług faktoringowych.

UMOWA FAKTORINGU / UMOWA

umowa, kontrakt zawarty pomiędzy Faktorem a Faktorantem.

WIERZYTELNOŚĆ

wierzytelność z tytułu dostawy towarów lub wykonania usługi to rodzaj należności oznaczający uprawnienie do otrzymania zapłaty za dostawę lub usługę w określonej kwocie i terminie. Wierzytelność jest zawsze spłacana na konto Faktora.

ZALICZKA

świadczenie pieniężne regulowane przy realizacji Umowy, na poczet całkowitej wartości transakcji.

PODSTAWOWE POJĘCIA KSIĘGOWE I PRAWNE

MSSF

Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzone do stosowania w Unii Europejskiej.

MSSF 9

Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej Nr 9 – Instrumenty Finansowe.

PSR

Polskie Standardy Rachunkowości uregulowane przez różnorodne źródła prawa, w tym Ustawę o Rachunkowości i Krajowe Standardy Rachunkowości.

ROZPORZĄDZENIE W SPRAWIE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH

Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 12 grudnia 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad uznawania, metod wyceny, zakresu ujawniania i sposobu prezentacji instrumentów finansowych (Dz.U.2017 poz. 277 z późniejszymi zmianami).

USTAWA O RACHUNKOWOŚCI

Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2020 poz. 568 z późniejszymi zmianami).

RODZAJE FAKTORINGU

I ICH UJĘCIE ZGODNIE Z POLSKIMI STANDARDAMI RACHUNKOWOŚCI

INFORMACJE OGÓLNE

Factoring jest usługą finansową przeznaczoną dla podmiotów gospodarczych. Polega na wykupie przez **Faktora** od **Faktoranta** należności z tytułu sprzedaży towarów lub usług. Dzięki temu Faktorant uzyskuje środki finansowe zaraz po wystawieniu faktury.

Usługa jest elastyczna i kompleksowa. Stanowi formę finansowania działalności firm, dzięki której oprócz szybkiego dostępu do gotówki można skorzystać z rozwiązań dodatkowych, takich jak prowadzenie kont rozliczeniowych **Odbiorców**, monitorowanie i egzekwowanie płatności oraz przejęcie ryzyka niewypłacalności **Odbiorcy**.

RODZAJE USŁUG FAKTORINGOWYCH:

FAKTORING PEŁNY
(BEZ REGRESU)

FAKTORING
NIEPEŁNY
(Z REGRESEM)

FAKTORING
MIESZANY

FAKTORING
ODWROTNY
(ZOBOWIĄZANIOWY,
DŁUŻNY)

Każda z tych form usługi może być realizowana według jednego z dwóch modeli obsługi:

MODEL ZALICZKOWY

Model zaliczkowy to odpowiednik obsługi kredytu w rachunku bieżącym. Faktor wypłaca przedsiębiorcy Zaliczkę na poczet Wierzytelności (np. 80-90 proc. kwoty wynikającej z faktury). Pozostała część zostaje przelana na konto Faktoranta z chwilą uregulowania płatności przez Kontrahenta.

Z perspektywy księgowej, kwoty udzielonych przez Faktora Zaliczek z tytułu wykupionych Wierzytelności obciążają rachunek Faktoranta. Z chwilą, gdy zobowiązanie zostanie spłacone, zmniejsza się saldo zadłużenia na rachunku.

Wielkość zadłużenia określa przyznany przez Faktora limit finansowania. Ta forma faktoringu eliminuje konieczność blokowania kwot na wyodrębnionym koncie w postaci funduszu gwarancyjnego. Odsetki naliczane są od realnego zadłużenia. Opłaca się je „z dołu”, podobnie jak ma to miejsce w przypadku kredytu w rachunku bieżącym.

MODEL DYSKONTOWY

Model dyskontowy zakłada rozliczanie pojedynczych Wierzytelności. Faktor przejmuje je w momencie realizacji Umowy Faktoringu. Data zapłaty należności przez Kontrahenta nie ma w takim przypadku znaczenia. Przyjmując ten model obsługi, Faktor pobiera Odsetki „z góry”. Na wyszczególnionych rachunkach blokowane są Wierzytelności tworzące fundusz gwarancyjny oraz kwoty dyskonta.

Przykłady zaprezentowane w Poradniku ilustrują faktoring w modelu zaliczkowym. Jest on bardziej powszechny w obrocie gospodarczym.

Z chwilą podpisania Umowy, Faktorant powinien opracować politykę rachunkowości w zakresie faktoringu, jeżeli taka polityka rachunkowości nie została dotychczas opracowana i zdefiniować w tym dokumencie sposób prezentacji faktoringu w sprawozdaniu finansowym. W zależności od spełnienia (bądź nie) określonych kryteriów, wierzytelności będące przedmiotem faktoringu podlegają (bądź nie) usunięciu z bilansu. Formułując politykę rachunkowości należy wziąć pod uwagę zapisy Rozporządzenia w sprawie instrumentów finansowych.

W szczególności należy rozważyć zapisy § 11 Rozporządzenia w sprawie instrumentów finansowych, którego pkt 1 brzmi:

„1. Na dzień, w którym jednostka utraciła kontrolę nad składnikiem aktywów finansowych, jego wartość wyłącza się w części lub całości z ksiąg rachunkowych. Utrata kontroli następuje wtedy, gdy wynikające z zawartego

kontraktu prawa do korzyści ekonomicznych zostały zrealizowane, wygasły albo jednostka zrzekła się tych praw.”

Jednocześnie należy mieć na uwadze zapisy § 11 pkt 2 ppkt 2 Rozporządzenia w sprawie instrumentów finansowych:

„2. Nie stanowi utraty kontroli przez jednostkę wydanie lub sprzedaż aktywów finansowych, jeżeli jednostka: (...)

2) ma prawo i jest zobowiązana do odkupu lub umorzenia wydanych aktywów, na warunkach zapewniających innej jednostce (przyjmującej aktywa) zwrot w wysokości, jaką jednostka ta mogłaby uzyskać, udzielając pożyczki zabezpieczonej przyjętymi aktywami;”

Każda Umowa Faktoringu powinna zostać przeanalizowana odrębnie. Należy rozważyć i uwzględnić konkretne okoliczności związane z korzystaniem z tej usługi.

Z chwilą podpisania Umowy, Faktorant powinien opracować politykę rachunkowości w zakresie faktoringu.

Dla prawidłowej realizacji Umowy zarówno Faktor, jak i Faktorant, zobowiązani są do ewidencji operacji gospodarczych na kontach księgowych, o których będzie mowa w przykładach ilustracyjnych. Zobligowani są też do okresowego potwierdzania sald wzajemnych rozrachunków.

Przy korzystaniu z usług Faktora, elementami kosztów po stronie Faktoranta mogą być:

- ▶ Prowizja przygotowawcza za zbadanie wiarygodności kredytowej Faktoranta i Odbiorcy oraz przygotowanie Umowy, tj. opłata procentowa od kwoty przyznanego limitu zadłużenia (może być też podana kwotowo). Pobierana jest zazwyczaj przez Faktora na początku współpracy w ramach Umowy Faktoringu,
- ▶ Prowizja faktoringowa, tj. opłata procentowa uzależniona od faktycznego (najczęściej) lub zadeklarowanego obrotu rozumianego jako wartość skupionych Wierzytelności (najczęściej) od Faktoranta,
- ▶ Odsetki faktoringowe kredytowe płacone „z dołu” od salda realnego zadłużenia lub Odsetki dyskontowe płacone „z góry” od wartości skupionych Wierzytelności.
- ▶ opłata za ubezpieczenie Wierzytelności, windykację oraz inne koszty uzależnione od warunków Umowy. ■

FAKTORING PEŁNY (BEZ REGRESU)

FAKTORING PEŁNY TO USŁUGA Z SZEROKIM ZAKRESEM ŚWIADCZEŃ. ZAPEWNIĄ FAKTORANTOWI FINANSOWANIE DZIAŁALNOŚCI NA PODSTAWIE BIEŻĄCYCH FAKTUR, A TAKŻE OCHRONĘ PRZED RYZYKIEM BRAKU ZAPŁATY ZA DOSTARCZONY TOWAR LUB WYKONANĄ USŁUGĘ.

Faktor na podstawie Umowy przejmuje ryzyko niewypłacalności Kontrahentów współpracujących z Faktorantem. Przejęcie ryzyka przez Faktora następuje w momencie wykupu Wierzytelności. Jest to forma finansowania szczególnie polecana tym przedsiębiorcom, którzy są zainteresowani dynamicznym rozwojem działalności w szybko zmieniających się warunkach rynkowych, np. na rynkach międzynarodowych, gdzie ryzyko niewypłacalności Kontrahentów może być poważne. Jeśli nie chcą go ponosić, mogą sięgnąć po ten właśnie rodzaj finansowania.

Zabezpieczeniem transakcji będzie polisa ubezpieczeniowa. Zawiera ją albo Faktor albo Faktorant. Kwestia ta jest przedmiotem uzgodnień między nimi. W faktoringu pełnym, jeśli Kontrahent nie ureguluje płatności faktury we wskazanym na niej terminie, wówczas Faktor wystąpi o wypłatę środków do ubezpieczyciela. Nie będzie więc zmuszony dochodzić od Faktoranta zwrotu wypłaconej kwoty Zaliczki.

UJĘCIE FAKTORINGU PEŁNEGO (BEZ REGRESU) W KSIĘGACH FAKTORANTA

W faktoringu pełnym ujęcie transakcji sprzedaży Wierzytelności pomiędzy Faktorantem i Faktorem niesie ze sobą konieczność przeniesienia praw i obowiązków z tego tytułu z Faktoranta na Faktora. Jak już wspomniano, każda Umowa Faktoringu powinna być odrębnie analizowana. Ewentualne wyłączenie Wierzytelności z ksiąg Faktoranta następuje tylko w przypadku spełnienia warunków przedstawionych w paragrafie 12 Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczegółowych zasad uznawania, metod wyceny, zakresu ujawniania i sposobu prezentacji instrumentów finansowych.

PRZYKŁAD EWIDENCJI OPERACJI

- 1) Sprzedaż towarów lub usług w księgach Faktoranta:
Dt konto „Rozrachunki z Odbiorcą”
Ct konto „Przychody ze sprzedaży”
- 2) Sprzedaż Wierzytelności Faktorowi na podstawie Umowy Faktoringu
Dt konto „Rozrachunki z Faktorem z tytułu faktur”
Ct konto „Przychody finansowe”
- 3) Zaksięgowanie kosztu sprzedaży Wierzytelności
Dt konto „Koszty finansowe”
Ct konto „Rozrachunki z Odbiorcą”
Ct konto „Rozliczenia międzyokresowe kosztów”
- 4) Wpływ środków pieniężnych ze sprzedaży Wierzytelności na rachunek Faktoranta
Dt konto „Rachunek bankowy”
Ct konto „Rozrachunki z Faktorem z tytułu finansowania”
- 5) Faktura od Faktora za świadczone usługi faktoringowe:
Dt konto „Rozliczenia międzyokresowe kosztów”
Ct konto „Rozrachunki z Faktorem z tytułu finansowania”
- 6) Informacja o zapłacie Odbiorcy na rachunek bankowy Faktora:
Dt konto „Rozrachunki z Faktorem z tytułu finansowania”
Ct konto „Rozrachunki z Faktorem z tytułu faktur”
- 7) Faktura końcowa od Faktora za świadczone usługi faktoringowe:
Dt konto „Rozliczenia międzyokresowe kosztów”
Ct konto „Rozrachunki z Faktorem z tytułu finansowania”

Na koniec okresu sprawozdawczego rozrachunki z Faktorem można prezentować w bilansie w pozycji „Pozostałe należności” (Rozrachunki z Faktorem z tytułu faktur) i „Pozostałe zobowiązania” (Rozrachunki z Faktorem z tytułu finansowania).

W przypadku prowadzenia ksiąg zgodnie z Ustawą o Rachunkowości będą to odpowiednio pozycje:

- II. Należności krótkoterminowe*
- 3. Należności od pozostałych jednostek*
- c) inne*
- oraz*
- III. Zobowiązania krótkoterminowe*
- 3. Zobowiązania wobec pozostałych jednostek*
- i) inne*

Rozrachunki z Faktorem z tytułu faktur oraz z tytułu finansowania należy prezentować na koniec okresu sprawozdawczego jako ekspozycja netto. W rachunku zysków i strat wynik na sprzedaży Wierzytelności zalicza się odpowiednio do przychodów lub kosztów finansowych.

TRANSAKCJA PRZEPROWADZONA W ZALICZKOWYM MODELU WYNAGRODZENIA, PRZY ZAŁOŻENIU, ŻE:

WIERZYTELNOŚCI
ZOSTAŁY SKUPIONE
PIERWSZEGO DNIA
MIESIĄCA

FAKTOR WYPŁACA
KWOTĘ BRUTTO
SKUPIONEJ
WIERZYTELNOŚCI

STRONY UMOWY
UZGODNIŁY, ŻE FAKTURY
OD FAKTORA ZA
ŚWIADCZONE USŁUGI
FAKTORINGOWE
WYSTAWIANE SĄ NA
KONIEC KAŻDEGO
MIESIĄCA

PROWIZJA NALICZANA
JEST OD WARTOŚCI
SKUPIONYCH
WIERZYTELNOŚCI,
OKREŚLONA
PROCENTOWO, PŁATNA
JEDNORAZOWO,
OBCIĄŻA KONTO
FAKTORANTA NA
KONIEC MIESIĄCA

ODSETKI NALICZANE
SĄ OD SALDA
WYPŁACONYCH
ZALICZEK, ZGODNIE
Z USTALONĄ MARŻĄ
I OBCIĄŻAJĄ KONTO
FAKTORANTA NA KONIEC
KAŻDEGO MIESIĄCA

WARUNKI UMOWY

Faktorant, aby wcześniej uzyskać środki pieniężne za sprzedane towary, podpisał z Faktorem Umowę faktoringu pełnego. Przedmiot Umowy stanowią Wierzytelności od Odbiorcy „P”.

Warunki transakcji:

- ▶ Zaliczka w wysokości 100 proc.
- ▶ Prowizja faktoringowa 0,5 proc.
- ▶ marża odsetkowa: WIBOR O/N + 0,3 p.p. (przykładowo 1,8 proc. p.a.)
- ▶ termin płatności Wierzytelności określony na fakturze - 60 dni

W tej formie faktoringu, poza wymienionym opłatami, występują także inne opłaty będące integralną częścią Umowy np. opłata za ubezpieczenie należności, za przyznanie limitu Odbiorcy, opłata za obsługę prawną, opłata za monit itd. Jednak dla zachowania przejrzystości, zostały w tym przykładzie pominięte.

Każda Umowa Faktoringu powinna być odrębnie analizowana

EWIDENCJA KSIĘGOWA

1. Sprzedaż towarów Odbiorcy „P” - kwota brutto Wierzytelności: 61 500,00 zł (w tym podatek VAT w wysokości 11 500,00 zł).
2. Sprzedaż Wierzytelności Faktorowi na podstawie Umowy Faktoringu – kwota brutto Wierzytelności 61 500,00 zł.
3. Zaksięgowanie kosztu sprzedanej Wierzytelności – kwota 61 992,00 zł.
W tym:
 - 3a) Wartość nominalna Wierzytelności – kwota 61 500,00 zł.
 - 3b) Koszt zbycia Wierzytelności – kwota 492,00 zł
 - w postaci Odsetek
– 61 500,00 zł x 1,8 proc. /6 = 184,50 zł,
 - w postaci Prowizji – 61 500,00 zł x 0,5 proc. = 307,50 zł.
4. Wpływ środków pieniężnych ze sprzedaży Wierzytelności na rachunek Faktoranta – kwota 61 500,00 zł.
5. Faktura od Faktora za świadczone usługi faktoringowe (w tym przypadku Prowizja faktoringowa oraz Odsetki) na kwotę 399,75 zł netto + VAT 91,95 zł.
Wyliczenie:
 - Prowizja – 61 500,00 zł x 0,5% = 307,50 netto + VAT 70,73 zł,
 - Odsetki od wypłaconej kwoty
– 61 500,00 zł x 1,8 proc. /12 = 92,25 zł netto + VAT 21,22 zł.
 Odsetki w tym przykładzie dla uproszczenia liczone są za okres miesiąca.
6. Informacja o zapłacie Odbiorcy na rachunek bankowy Faktora kwoty 61 500,00 zł.
7. Faktura końcowa od Faktora za świadczone usługi faktoringowe – 113,47 zł.
Wyliczenie:
 - Odsetki od wypłaconej kwoty
– 61 500,00 zł x 1,8 proc. /12 = 92,25 zł netto + VAT 21,22 zł.

W powyższym przykładzie ewidencji księgowej zaleca się prowadzenie dwóch kont rozrachunków z Faktorem. Ułatwia to obserwację współpracy z Odbiorcą. W sprawozdaniu finansowym wskazana jest prezentacja ekspozycji netto z Faktorem.

Ten przypadek obrazuje finansowania bez wypłaty odszkodowania.

Przychody ze sprzedaży

Dt	Ct
	50 000,00 1)
	50 000,00

Rachunki z tytułu VAT

Dt	Ct
5) 91,95	11 500,00 1)
7) 21,22	
113,17	11 500,00

Rozrachunki z OdbiorcąSp. "P"

Dt	Ct
1) 61 500,00	61 500,00 3a)
61 500,00	61 500,00

Rozrachunki z Faktorem z tytułu faktur

Dt	Ct
2) 61 500,00	61 500,00 6)
61 500,00	61 500,00

Rachunek bankowy

Dt	Ct
4) 61 500,00	
61 500,00	

Rozrachunki z Faktorem z tytułu finansowania

Dt	Ct
6) 61 500,00	61 500,00 4)
	491,70 5)
	113,47 7)
61 500,00	62 105,17

Koszty finansowe

Dt	Ct
3a) 61 500,00	
3b) 492,00	
61 992,00	

Przychody finansowe

Dt	Ct
	61 500,00 2)
	61 500,00

Rozliczenia międzyokresowe kosztów

Dt	Ct
5) 399,75	492,00 3b)
7) 92,25	
492,00	492,00

FAKTORING NIEPEŁNY (Z REGRESEM)

FAKTORING NIEPEŁNY TAKŻE ZAPEWNIĄ FAKTORANTOWI UZYSKANIE FINANSOWANIA DZIAŁALNOŚCI NA PODSTAWIE PRZEDSTAWIONYCH DO WYKUPU WIERZYTELNOŚCI. JEDNAK W TYM PRZYPADKU NIE POZBYWA SIĘ ON RYZYKA NIETYTUŁALNOŚCI SWOICH KONTRAHENTÓW. KORZYSTA JEDYNNIE Z PROSTEJ FORMY SZYBKIEGO DOSTĘPU DO ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH. BIERZE JEDNAK NA SIEBIE ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA WYKUP NALEŻNOŚCI, W PRZYPADKU, GDY JEJ UZYSKANIE OD KONTRAHENTA NIE BĘDZIE MOŻLIWE. BĘDZIE NA NIM CIĄŻYŁ OBOWIĄZEK ZWROTU FAKTOROWI ZALICZKI OTRZYMANEJ NA POCZET PRZEKAZANYCH DO WYKUPU WIERZYTELNOŚCI.

Z tej usługi korzystają Faktoranci dobrze znający rynki zbytu, na które dostarczają swoje towary lub usługi. Dzięki rozpoznaniu panujących na nich warunków oraz sytuacji swoich Kontrahentów, Faktoranci potrafią oszacować ryzyko ich potencjalnej nietytułalności.

UJĘCIE FAKTORINGU NIEPEŁNEGO (Z REGRESEM) W KSIĘGACH FAKTORANTA

Całe ryzyko związane z ewentualną nietytułalnością Odbiorcy znajduje się po stronie Faktoranta. Oznacza to brak możliwości wyłączenia Wierzytelności będących przedmiotem Umowy Faktoringu z jego bilansu.

PRZYKŁAD EWIDENCJI OPERACJI

- 1) Sprzedaż towarów lub usług w księgach Faktoranta:
Dt konto „Rozrachunki z Odbiorcą”
Ct konto „Przychody ze sprzedaży”
- 2) Zaliczka wypłacona przez Faktora na konto Faktoranta z tytułu skupionych faktur:
Dt konto „Rachunek bankowy”
Ct konto „Rozrachunki z Faktorem z tytułu finansowania”
- 3) Faktura od Faktora za świadczone usługi faktoringowe:
Dt konto „Koszty finansowe”
Ct konto „Rozrachunki z Faktorem z tytułu finansowania”
- 4) Informacja o zapłacie Odbiorcy na rachunek bankowy Faktora:
Dt konto „Rozrachunki z Faktorem z tytułu finansowania”
Ct konto „Rozrachunki z Odbiorcą”
- 5) Końcowe rozliczenie sfinansowanej Wierzytelności, wypłacane po otrzymaniu płatności od Odbiorcy:
Dt konto „Rachunek bankowy”
Ct konto „Rozrachunki z Faktorem z tytułu finansowania”

Na koniec okresu sprawozdawczego Faktorant ujmuje w sprawozdaniu finansowym nierozliczone rozrachunki z Odbiorcą na przykład w pozycji „Należności z tytułu dostaw i usług” (konto Rozrachunki z Odbiorcą). Nierozliczone zobowiązania z Faktorem Faktorant prezentuje w pozycji „Pozostałych zobowiązań” (konto Rozrachunki z Faktorem z tytułu finansowania).

W przypadku prowadzenia ksiąg zgodnie z Ustawą o Rachunkowości będzie to pozycja:

- III. Zobowiązania krótkoterminowe
3. Zobowiązania wobec pozostałych jednostek
c) inne zobowiązania finansowe

Z uwagi na rodzaj faktoringu rozrachunki z Faktorem z tytułu faktur oraz z tytułu finansowania prezentowane są na koniec okresu sprawozdawczego w szyku rozwartym, tj. bez notowania ekspozycji widniejących na obu kontach.

TRANSAKCYJA PRZEPROWADZONA W ZALICZKOWYM MODELU WYNAGRODZENIA, PRZY ZAŁOŻENIU, ŻE:

WIERZYTELNOŚCI
ZOSTAŁY SKUPIONE
PIERWSZEGO DNIA
MIESIĄCA

FAKTOR WYPŁACA
ZALICZKĘ NA POCZET
SKUPIONYCH
WIERZYTELNOŚCI

STRONY UMOWY
UZGODNIŁY, ŻE FAKTURY
OD FAKTORA ZA
ŚWIADCZONE USŁUGI
FAKTORINGOWE
WYSTAWIANE SĄ NA
KONIEC KAŻDEGO
MIESIĄCA

PROWIZJA NALICZANA
JEST OD WARTOŚCI
SKUPIONYCH
WIERZYTELNOŚCI,
OKREŚLONA
PROCENTOWO, PŁATNA
JEDNORAZOWO,
OBCIĄŻA KONTO
FAKTORANTA NA
KONIEC MIESIĄCA

ODSETKI NALICZANE
SĄ OD SALDA
WYPŁACONYCH
ZALICZEK, ZGODNIE
Z USTALONĄ MARŻĄ
I OBCIĄŻAJĄ KONTO
FAKTORANTA NA KONIEC
KAŻDEGO MIESIĄCA

WARUNKI UMOWY

Faktorant chcąc uzyskać środki pieniężne za sprzedane towary podpisał z Faktorem Umowę faktoringu niepełnego. Przedmiot Umowy stanowią Wierzytelności od Odbiorcy „P”.

PRZYKŁADOWE Warunki transakcji

- ▶ Zaliczka w wysokości 90 proc.
- ▶ Prowizja faktoringowa 0,3 proc.
- ▶ marża odsetkowa: WIBOR O/N + 0,3 p.p. (razem 1,57 proc. p.a.)

Poza przykładowymi opłatami faktoringowymi występują jeszcze inne opłaty będące integralną częścią Umowy np. opłata za przyznanie limitu Odbiorcy, opłata za obsługę prawną, za przelew itd. W przykładzie, dla uproszczenia, pominięte są te elementy wynagrodzenia.

EWIDENCJA KSIĘGOWA

1. Sprzedaż towarów Odbiorcy „P” - kwota brutto Wierzytelności: 61 500,00 zł (w tym podatek VAT w wysokości 11 500,00 zł).
 2. Sprzedaż towarów Odbiorcy „A” - kwota brutto Wierzytelności: 98 400,00 zł (w tym podatek VAT w wysokości 18 400,00 zł).
 3. Zaliczka wypłacona przez Faktora na konto Faktoranta z tytułu skupionych faktur – (61 500,00 zł + 98 400,00 zł) x 90 proc. = 143 910,00 zł.
 4. Faktura od Faktora za świadczone usługi faktoringowe (w tym przypadku Prowizja faktoringowa oraz Odsetki) na kwotę 667,98 zł netto + VAT 153,64 zł = 821,62 zł.
- Wyliczenie:
- Prowizja - (61 500,00 zł + 98 400,00 zł) x 0,3 proc. = 479,70 zł netto + VAT 110,33 zł,
 - Odsetki od Zaliczki - (61 500,00 zł + 98 400,00 zł) x 90 proc. x 1,57 proc. /12 = netto 188,28 zł + VAT 43,30 zł.
- Odsetki w tym przykładzie dla uproszczenia liczone są za okres miesiąca.
5. Informacja o zapłacie Odbiorcy „P” na rachunek bankowy Faktora kwoty 61 500,00 zł.
 6. Informacja od Faktora, że Odbiorca „A” nie zapłacił za sfinansowaną fakturę, na skutek czego Faktor zgłosił regres do Faktoranta. Spowodowało to konieczność zwrócenia otrzymanych środków do Faktora - 88 560,00 zł (98 400,00 x 90%). Faktorant w tym momencie powinien rozważyć konieczność utworzenia odpisu aktualizującego wartość Wierzytelności.
 7. Końcowe rozliczenie sfinansowanej Wierzytelności – dopłata do wysokości faktury, pomniejszona o fakturę kosztową Faktora 61 500,00 zł + 88 560,00 zł – 143 910,00 zł – 821,62 zł = 5 328,38 zł.

Przychody ze sprzedaży

Dt	Ct
	50 000,00 1)
	80 000,00 2)
	130 000,00

Rachunki z tytułu VAT

Dt	Ct
	11 500,00 1)
4) 153,64	18 400,00 2)
153,64	29 900,00

Rozrachunki z Odbiorcą Sp. "P"

Dt	Ct
1) 61 500,00	61 500,00 5)
61 500,00	61 500,00

Rozrachunki z Odbiorcą Sp. "A"

Dt	Ct
2) 98 400,00	
98 400,00	

Rachunki z Faktorem z tytułu finansowania

Dt	Ct
5) 61 500,00	143 910,00 3)
6) 88 560,00	821,62 4)
	5 328,38 7)
150 060,00	150 060,00

Rachunek bankowy

Dt	Ct
3) 143 910,00	88 560,00 6)
7) 5 328,38	
149 238,38	88 560,00

Koszty finansowe

Dt	Ct
4) 667,98	
667,98	

FAKTORING MIESZANY

FAKTORING MIESZANY TO FORMA FINANSOWANIA ZAWIERAJĄCA W SOBIE ZARÓWNO ELEMENTY FAKTORINGU PEŁNEGO, JAK I NIEPEŁNEGO. W RAMACH FAKTORINGU MIESZANEGO FAKTORANT MOŻE SKORZYSTAĆ Z OPCJI CZĘŚCIOWEGO PRZENIESIENIA RYZYKA NIEWYPŁACALNOŚCI KONTRAHENTA NA FAKTORA, DO KWOTY OKREŚLONEJ W UMOWIE FAKTORINGU. PO JEJ PRZEKROCZENIU, RYZYKO NIEWYPŁACALNOŚCI PONOSI FAKTORANT. OZNACZA TO, ŻE DO WYSOKOŚCI USTALONEGO LIMITU USŁUGA POZOSTAJE FAKTORINGIEM PEŁNYM, A POWYŻEJ NIEJ – FAKTORINGIEM NIEPEŁNYM.

Faktoring mieszany stosuje się także w przypadkach, gdy polisa ubezpieczenia należności (w faktoringu pełnym) obejmuje kwotę niższą niż ta, która wynika z wartości Wierzytelności przedstawionych do sfinansowania. W takiej sytuacji limit przyznany w polisie zabezpiecza Umowę faktoringu pełnego, natomiast nadwyżka od wnioskowanej przez Faktoranta kwoty, będzie objęta faktoringiem niepełnym. Skorzystanie z tej formy poprzedzają negocjacje pomiędzy Faktorantem a Faktorem.

Tak skonstruowane Umowy Faktoringu zakładają rozłożenie odpowiedzialności pomiędzy Faktorantem a Faktorem, w zakresie ryzyka kredytowego Kontrahentów. Odpowiedzialność Faktora odnosi się do części objętej faktoringiem pełnym. Ryzyko związane z pozostałą częścią Wierzytelności jest po stronie Faktoranta.

UJĘCIE FAKTORINGU MIESZANEGO W KSIĘGACH FAKTORANTA

Każda Umowa Faktoringu powinna być odrębnie analizowana. Ewentualne wyłączenie części Wierzytelności z ksiąg Faktoranta (z uwzględnieniem kwoty uzgodnionej w Umowie faktoringu lub limitu przyznanego w polisie ubezpieczenia należności) następuje tylko w przypadku spełnienia warunków przedstawionych w paragrafie 12 Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczegółowych zasad uznawania, metod wyceny, zakresu ujawniania i sposobu prezentacji instrumentów finansowych. ■

FAKTORING
ODWROTNY
(ZOBOWIĄZANIOWY,
DŁUŻNY)

ISTOTA FAKTORINGU TRADYCYJNEGO POLEGA NA WSPARCIU FAKTORANTA W ZARZĄDZANIU WIERZYTELNOŚCIAMI. FAKTORING ODWROTNY, NAZYWANY TEŻ ZOBOWIĄZANIOWYM LUB DŁUŻNYM, POZWALA ZADBAĆ O STRONĘ ZOBOWIĄZANIOWĄ FAKTORANTA. SKIEROWANY JEST DO PODMIOTÓW DOKONUJĄCYCH ZAKUPÓW, A NIE DO SPRZEDAWCÓW. ZATEM TO USŁUGA DLA TYCH, KTÓRZY KUPUJĄ PRODUKTY Z KRÓTKIM TERMINEM PŁATNOŚCI, A CHCIELIBY SKORZYSTAĆ Z DŁUGOTERMINOWEGO FINANSOWANIA NA POCZET ZAKUPÓW. JEST TO USŁUGA, W RAMACH KTÓREJ FAKTOR SPŁACA ZOBOWIĄZANIA FAKTORANTA POWSTAŁE W WYNIKU DOKONYWANYCH ZAKUPÓW. NAJCZĘŚCIEJ DOSTAWCA OTRZYMUJE ZAPŁATĘ W DNIU PŁATNOŚCI FAKTURY, A FAKTORANT PRZEKAZUJE ŚRODKI DO FAKTORA W USTALONYM TERMINIE PÓŹNIEJSZYM.

UJĘCIE W KSIĘGACH FAKTORANTA FAKTORINGU ODWROTNEGO

Faktoring odwrotny różni się w istotny sposób od pozostałych form faktoringu. Faktorant nie przedkłada do wykupu Wierzytelności od Odbiorców, lecz prosi Faktora o zapłatę zobowiązań wobec Dostawców. W tej formie faktoringu Faktor przelewa środki pieniężne bezpośrednio na rachunek Dostawcy. W tym przypadku Faktor płaci 100 proc. finansowanej faktury, nie potrącając z tej płatności żadnych opłat dotyczących Faktoranta.

PRZYKŁAD EWIDENCJI OPERACJI

- 1) Zakup towarów/ usług przez Faktoranta
Dt konto „Rozliczenie zakupu”
Ct konto „Rozrachunki z Dostawcą”
- 2) Informacja o uregulowaniu zobowiązania przez Faktora wobec Dostawcy
Dt konto „Rozrachunki z Dostawcą”
Ct konto „Rozrachunki z Faktorem z tytułu finansowania”
Nazwa konta powinna odpowiadać charakterowi zobowiązania uzależnionemu od tego, czy zostało ono zaklasyfikowane jako handlowe, czy finansowe.
- 3) Faktura od Faktora za świadczone usługi faktoringowe
Dt konto „Koszty finansowe”
Ct konto „Rozrachunki z Faktorem z tytułu finansowania”
- 4) Faktorant reguluje zobowiązanie wobec Faktora w ustalonym terminie.
Dt konto „Rozrachunki z Faktorem z tytułu finansowania”
Ct konto „Rachunek bankowy”

Faktorant może w Umowie faktoringowej ustalić moment zapłaty za fakturę w terminie zapłaty lub wcześniejszym. W sytuacji, gdy dany Dostawca stosujący kredyt kupiecki oferuje rabat na kolejne zakupy za wcześniejszą spłatę, wtedy zazwyczaj Faktorant wybiera wcześniejsze uregulowanie płatności.

Na koniec okresu sprawozdawczego Faktorant ujmuje w bilansie faktury, które zostały zapłacone w jego imieniu przez Faktora (nierozliczone po jego stronie) w pozycji „Pozostałych zobowiązań” (konto Rozliczenia z Faktorem z tytułu finansowania).

Faktury niezapłacone prezentowane są jako zobowiązania handlowe lub finansowe, w zależności od indywidualnych warunków umownych oraz profesjonalnego osądu Faktoranta.

W przypadku prowadzenia ksiąg zgodnie z Ustawą o Rachunkowości będą to odpowiednio pozycje:

- III. Zobowiązania krótkoterminowe
3. Zobowiązania wobec pozostałych jednostek
i) inne
lub
c) inne zobowiązania finansowe

PRZYKŁADOWA TRANSAKCJA DOTYCZY FINANSOWANIA DOSTAWY TOWARU, PRZY ZAŁOŻENIACH:

FAKTURY ZA ZAKUP
MATERIAŁÓW
ZOSTAŁY SKUPIONE
PIERWSZEGO DNIA
MIESIĄCA I SĄ
W CAŁOŚCI SPŁACANE
PRZEZ FAKTORA
NA RACHUNEK
DOSTAWCY,

STRONY UMOWY
UZGODNIŁY, ŻE FAKTURY
OD FAKTORA ZA
ŚWIADCZONE USŁUGI
FAKTORINGOWE
WYSTAWIANE SĄ NA
KONIEC KAŻDEGO
MIESIĄCA,

PROWIZJA NALICZANA
JEST OD WARTOŚCI
SPŁACONYCH
FAKTUR, OKREŚLONA
PROCENTOWO, PŁATNA
JEDNORAZOWO, OBCIĄŻA
KONTO FAKTORANTA NA
KONIEC MIESIĄCA,

WARUNKI UMOWY

Faktorant zajmujący się produkcją wyrobów cukierniczych, podpisał z Faktorem Umowę faktoringu odwrotnego. Przedmiotem Umowy są zobowiązania Faktoranta wobec Dostawcy z tytułu nabytych materiałów do produkcji.

PRZYKŁADOWE Warunki transakcji:

- ▶ Prowizja faktoringowa 0,5%
- ▶ Odsetki dyskontowe WIBOR 3M (1,72%) + 1,2 p.p. razem 3,02% p.a.)

Poza wymienionymi opłatami faktoringowymi mogą występować inne opłaty, będące integralną częścią Umowy, takie jak np. Prowizja przygotowawcza, opłata administracyjna za obsługę, opłaty za monity, opłaty za przelewy, które zostały dla uproszczenia pominięte w przykładzie.

FAKTURY ZOSTAŁY
WYSTAWIONE
Z 21-DNIOWYM
TERMINEM
PŁATNOŚCI, TERMIN
PŁATNOŚCI JEST DATĄ
SFINANSOWANIA
FAKTUR PRZEZ
FAKTORA,

ODSETKI NALICZANE
SĄ OD SALDA
WYPŁACONYCH
ŚRODKÓW, ZGODNIE
Z USTALONĄ MARŻĄ
I OBCIĄŻAJĄ KONTO
FAKTORANTA NA
KONIEC KAŻDEGO
MIESIĄCA,

ZGODNIE Z UMOWĄ
ZOBOWIĄZANIE
ZOSTAJE UREGULOWANE
PRZEZ FAKTORA W
TERMINIE PŁATNOŚCI,
NATOMIĄST FAKTORANT
ZOBOWIĄZANY JEST
SPŁACIĆ POŻYCZKĘ
FAKTORINGOWĄ
W TERMINIE 30
DNI OD MOMENTU
SFINANSOWANIA JEJ
PRZEZ FAKTORA.

EWIDENCJA KSIĘGOWA

- 1) Zakup towarów od Dostawcy „A” na kwotę 123 000,00 zł, w tym VAT 23 000,00 zł.
- 2) Informacja od Faktora, że Faktor zapłacił za fakturę do Dostawcy „A” w kwocie 123 000,00 zł zgodnie z terminem płatności.
- 3) Faktura od Faktora za świadczoną usługę faktoringową na kwotę 924,55 zł netto + VAT 212,65 zł.

Wyliczenie:

- Prowizja - $123\,000,00\text{ zł} \times 0,5\% = 615,00\text{ zł netto} + \text{VAT } 141,45\text{ zł}$,
- Odsetki - $123\,000,00\text{ zł} \times 3,02\% / 12 = 309,55\text{ zł netto} + \text{VAT } 71,20\text{ zł}$.

Odsetki w tym przykładzie dla uproszczenia liczone są za okres miesiąca.

- 4) Faktorant reguluje zobowiązanie wobec Faktora z tytułu finansowania.
- 5) Faktorant reguluje zobowiązanie wobec Faktora za fakturę kosztową z tytułu Prowizji i Odsetek.

Materiały

Dt	Ct
1) 100 000,00	
100 000,00	

Rozrachunki z Dostawcą Sp. "A"

Dt	Ct
2) 123 000,00	123 000,00 1)
123 000,00	123 000,00

Rozrachunki z Faktorem
z tytułu finansowania

Dt	Ct
4) 123 000,00	123 000,00 2)
5) 1 137,20	1 137,20 3)
124 137,20	124 137,20

Rachunek bankowy

Dt	Ct
	123 000,00 4)
	1 137,20 5)
	124 137,20

Rozrachunki z tytułu VAT

Dt	Ct
1) 23 000,00	
3) 212,65	
23 212,65	

Koszty finansowe

Dt	Ct
3) 924,55	
924,55	

A black and white photograph of a mechanical device, possibly a scale or a precision instrument. It features a large, polished metal flywheel on the left side, connected to a long, thin metal arm that extends towards the right. The background is blurred, showing other parts of the machine and a keyboard. The overall aesthetic is industrial and precise.

Każda Umowa Faktoringu
powinna być odrębnie analizowana

UJĘCIE KSIĘGOWE FAKTORINGU

WEDŁUG MIĘDZYNARODOWYCH STANDARDÓW SPRAWOZDAWCZOŚCI FINANSOWEJ ZATWIERDZONYCH DO STOSOWANIA W UNII EUROPEJSKIEJ

Transakcje faktoringowe mają na celu przyspieszenie przepływu środków pieniężnych w relacjach handlowych. W zwykłym trybie, wynikającym z terminów płatności wskazanych na wystawionych fakturach, należności realizowane są w dłuższym okresie. Tymczasem dzięki sprzedaży części lub wszystkich Wierzytelności Faktorowi, Faktorant może uzyskać środki niemal natychmiast, niezależnie od terminów zapłaty faktur.

Warunki takiej sprzedaży są jednak zróżnicowane. Transakcje takie mogą wymagać zaangażowania Faktoranta i dodatkowych uzgodnień, związanych z prawem regresu lub gwarancji. Mogą też polegać na faktycznej sprzedaży Wierzytelności, co zdejmuje z Faktoranta konieczność zaangażowania oraz ich ujmowania.

Faktoranci stosujący Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej, zawierając Umowę Faktoringu, często zastanawiają, jak klasyfikować aktywa finansowe. Rozważają oni czy i w jakim stopniu aktywa (w tym przypadku Wierzytelności) będące przedmiotem Umowy powinny być prezentowane bądź też w jakim stopniu podlegają wyłączeniu ze sprawozdania finansowego Faktoranta.

Wytyczne do analizy ujęcia aktywów finansowych w sprawozdaniu finansowym znajdują się w MSSF 9, który mimo iż nie odnosi się bezpośrednio do transakcji faktoringowych, to poprzez analogię, zawiera wytyczne odnośnie szczegółowej analizy zapisów Umowy Faktoringu, z uwzględnieniem biznesowych zamierzeń Faktoranta. Analizę tę powinien przeprowadzić kluczowy personel zarządzający Faktoranta.

Pierwszym zadaniem Faktoranta jest dokonanie klasyfikacji aktywów finansowych (Wierzytelności) i przypisanie ich do jednej z poniższych kategorii wyceny:

AKTYWA
FINANSOWE
WYCENIANE
ZAMORTYZOWANYM
KOSZTEM

AKTYWA
FINANSOWE
WYCENIANE
DO WARTOŚCI
GODZIWEJ PRZEZ
INNE CAŁKOWITE
DOCHODY

AKTYWA
FINANSOWE
WYCENIANE
DO WARTOŚCI
GODZIWEJ
PRZEZ WYNIK
FINANSOWY

Klasyfikacja opiera się zarówno na modelu biznesowym jednostki w zakresie zarządzania aktywami finansowymi, jak i na teście charakterystyk umownych przepływów pieniężnych aktywów finansowych (MSSF 9.4.1.1).

PRZYJĘTY DLA
DANEGO SKŁADNIKA
LUB OKREŚLONEJ
GRUPY SKŁADNIKÓW
AKTYWÓW
FINANSOWYCH

**MODEL
BIZNESOWY**

Ocena modelu biznesowego jest jednym z dwóch etapów determinujących klasyfikację aktywów finansowych. Odzwierciedla sposób, w jaki Faktorant zarządza aktywami finansowymi w celu realizacji przepływów pieniężnych. Model biznesowy określa, czy przepływy pieniężne wynikają z:

uzyskiwania umownych przepływów pieniężnych, sprzedaży aktywów finansowych, obu tych przepływów.

Ocena ta jest przeprowadzana na podstawie scenariuszy, które jednostka uważa za prawdopodobne i uzasadnione.

WYNIKAJĄCA
Z UMOWY DOTYCZĄCEJ
DANEGO SKŁADNIKA
LUB OKREŚLONEJ
GRUPY SKŁADNIKÓW
AKTYWÓW
FINANSOWYCH

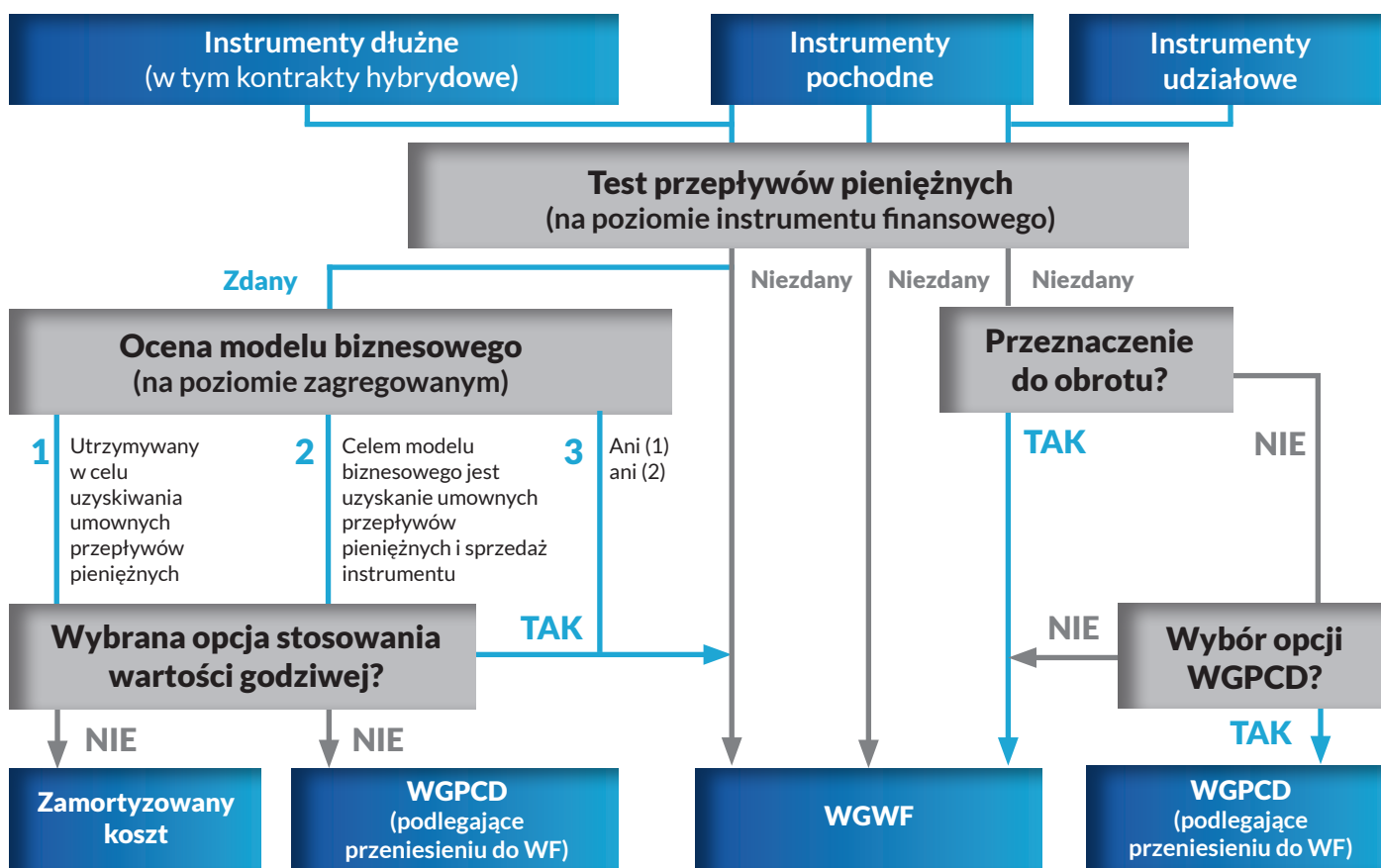
**CHARAKTERYSTYKA
PRZEPŁYWÓW
PIENIĘŻNYCH**

Do określenia sposobu wyceny aktywów finansowych niezbędne jest również przeprowadzenie testu charakterystyk umownych przepływów pieniężnych (testu SPPI).

Test ten ma na celu sprawdzenie, czy przepływy stanowią wyłącznie kapitał i Odsetki od tego kapitału zgodnie z definicjami podanymi w MSSF 9.

Proces przeprowadzenia testu obrazuje w dalszej części Schemat nr 1.

Schemat nr 1

Zdany test charakterystyk przepływów pieniężnych (test SPPI) jest w połączeniu z utrzymywaniem składnika aktywów finansowych do terminu zapadalności warunkiem koniecznym do wyceny w zamortyzowanym koszcie. Jeśli test SPPI nie jest zdany lub sposób generowania przepływów pieniężnych jest inny, nie ma możliwości wyceny instrumentu w zamortyzowanym koszcie.

Wynika to z MSSF 9.4.1.2., w którym czytamy:

„Składnik aktywów finansowych wycenia się w zamortyzowanym koszcie, jeśli spełnione są oba poniższe warunki:

- składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest utrzymywanie aktywów finansowych dla uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy;
- warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty.”

W praktyce gospodarczej Umowy Faktoringu zawierają zapisy, że Faktorant dokonuje sprzedaży lub cesji części lub

całości swoich Wierzytelności na rzecz Faktora. Wytyczne MSSF 9 wymagają oceny modelu biznesowego dla każdego portfela aktywów finansowych na moment początkowego ujęcia. Możliwe jest zatem dokonanie podziału portfela należności handlowych na pod-portfele, poprzez:

- ▶ wydzielenie pod-portfela Wierzytelności podlegających faktoringowi (konieczne jest ustalenie, czy portfel takich należności będzie utrzymywany w modelu polegającym zarówno na uzyskiwaniu umownych przepływów pieniężnych jak i sprzedaży, czy może wyłącznie w modelu sprzedaży);

oraz

- ▶ pod-portfela Wierzytelności, który nie będzie podlegał faktoringowi (co do zasady portfel utrzymywany w celu uzyskania umownych przepływów pieniężnych i wyceniany według wartości nominalnej pomniejszonej o oczekiwane straty kredytowe, o ile nie wydzielono istotnego elementu finansowania).

Każdą decyzję o klasyfikacji aktywa lub grupy aktywów należy rozpatrywać poprzez indywidualną analizę warunków umownych.

Jak już wspomnieliśmy, Faktoranci stosujący MSSF, zawierając Umowę Faktoringu rozważają na bazie jej zapisów czy i w jakim stopniu Wierzytelności będące

przedmiotem Umowy Faktoringu powinny być w dalszym ciągu ujmowanie lub też mogą podlegać wyłączeniu ze sprawozdania finansowego Faktoranta. Zaklasyfikowanie portfela należności handlowych do modelu polegającego zarówno na uzyskiwaniu umownych przepływów pieniężnych jak i sprzedaży lub wyłącznie do modelu sprzedaży jest możliwe wyłącznie w sytuacji, gdy na podstawie Umowy Faktoringu faktorant przekazuje całość ryzyk i korzyści wynikających z aktywa finansowego.

Zasady dotyczące zaprzestania ujmowania części aktywów lub grupy aktywów polegają na przeprowadzeniu testu zgodnie z drzewem decyzyjnym przedstawionym na Schemacie nr 2, głównie w zakresie oceny:

MODELU „RYZYK I KORZYŚCI” – czy Faktorant w związku z Umową Faktoringu przekazał zasadniczo wszystkie ryzyka i korzyści wynikające z posiadania

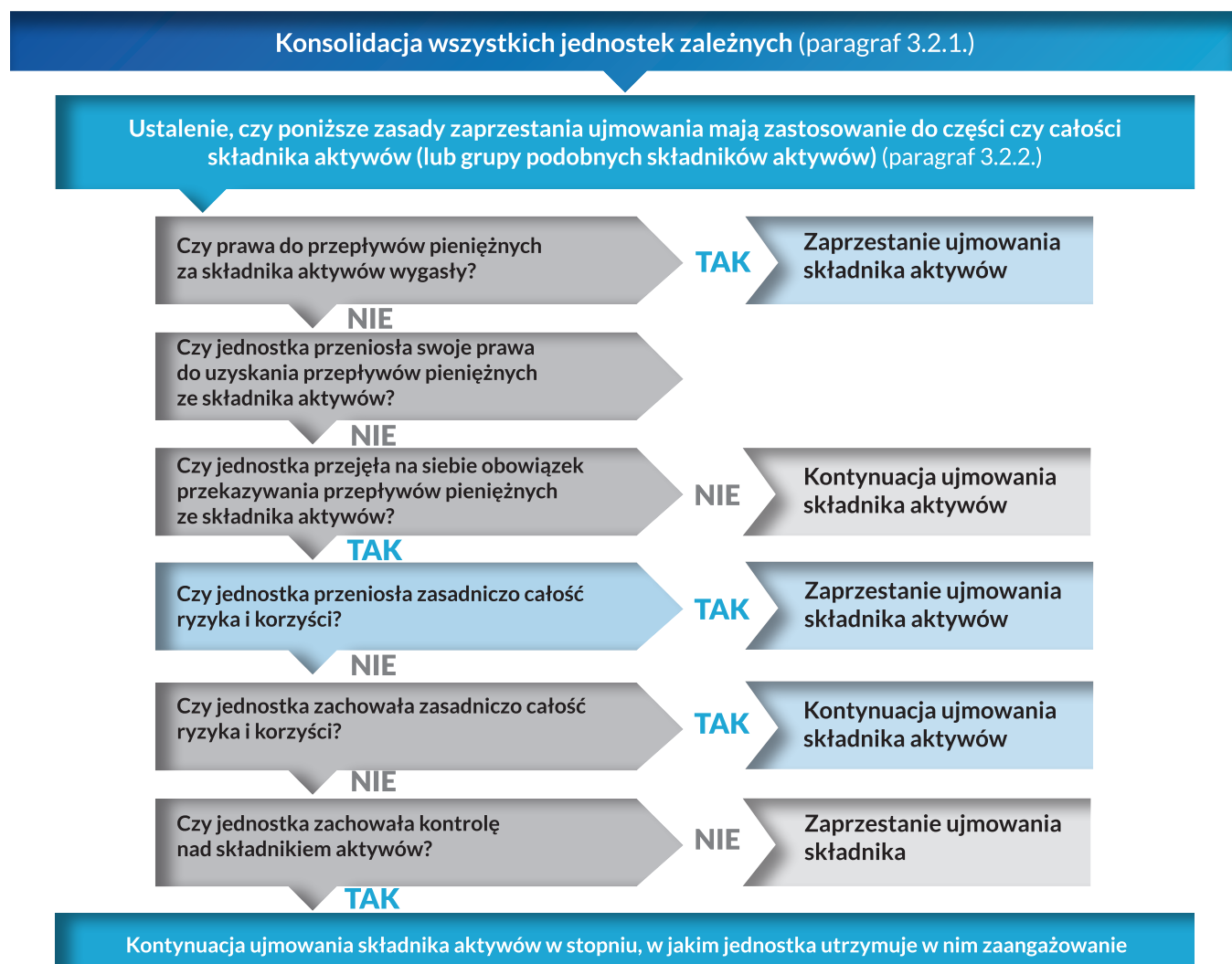
składnika aktywów lub grupy aktywów. Jeżeli nie można jednoznacznie ocenić, czy przeniesiono wszystkie ryzyka i korzyści;

MODELU KONTROLI – czy zawierając Umowę Faktoringu, Faktorant zachował kontrolę nad przeniesionym składnikiem aktywów lub grupy aktywów. Wg MSSF 9.3.2.15 :

„Jeśli przeniesienie nie powoduje zaprzestania ujmowania, ponieważ jednostka zachowała zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści związane z posiadaniem przeniesionego składnika aktywów, jednostka w dalszym ciągu ujmuje przeniesiony składnik aktywów w całości, a także ujmuje zobowiązanie finansowe z tytułu otrzymanej zapłaty. W następnych okresach jednostka ujmuje wszelkie przychody z tytułu przeniesionego składnika aktywów oraz wszelkie koszty poniesione w związku ze zobowiązaniem finansowym.”

ANALIZA DRZEWA DECYZYJNEGO

Schemat nr 2

CZY ZASADY DOTYCZĄCE ZAPRZESTANIA UJMOWANIA MAJĄ ZASTOSOWANIE DO CZĘŚCI CZY CAŁOŚCI SKŁADNIKA AKTYWÓW (LUB GRUPY PODOBNYCH SKŁADNIKÓW AKTYWÓW)?

Przed dokonaniem analizy drzewa decyzyjnego, Faktorant powinien ocenić, czy i w jakim zakresie zaprzestanie ujmowania dotyczy danego składnika aktywów finansowych lub jego części.

Przepisy dotyczące zaprzestania ujmowania muszą być stosowane do części składnika aktywów finansowych (lub części grupy podobnych aktywów finansowych), wtedy i tylko wtedy, gdy część rozważana w kontekście zaprzestania ujmowania spełnia jeden z trzech warunków:

- a) część obejmuje wyłącznie specyficznym określone przepływy pieniężne wynikające ze składnika aktywów finansowych (lub grupy podobnych aktywów finansowych),
- b) część obejmuje wyłącznie w pełni proporcjonalny udział w przepływach środków pieniężnych z danego składnika aktywów finansowych (lub grupy podobnych aktywów finansowych),
- c) część obejmuje wyłącznie w pełni proporcjonalny udział w specyficznym określonych przepływach środków pieniężnych ze składnika aktywów finansowych (lub grupy podobnych aktywów finansowych).

Jeżeli żadne z kryteriów określonych w pkt. a) - c) nie jest spełnione, do składnika aktywów finansowych w całości (lub do grupy podobnych aktywów finansowych w całości) stosuje się zasady dotyczące zaprzestania ujmowania.

Testy określone w pkt. a) - c) należy stosować bardzo restrykcyjnie. Konieczne jest, aby jednostka dokonała przeniesienia 100% lub niższej stałej proporcji zdefiniowanego przepływu pieniężnego.

CZY UMOWNE PRAWA DO PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH Z TYTUŁU SKŁADNIKA AKTYWÓW WYGASŁY?

Pierwszym krokiem w ustaleniu czy powinno się zaprzestać ujmowania danego składnika aktywów finansowych jest ustalenie czy umowne prawa do przepływów pieniężnych z tego aktywa wygasły. Jeśli umowne prawa wygasły powinno się zaprzestać ujmowania składnika aktywów (MSSF 9.3.2.3).

CZY FAKTORANT PRZEKAZAŁ SKŁADNIK AKTYWÓW FINANSOWYCH?

Faktorant, zgodnie z wymogami MSSF 9.3.2.4, dokonuje transferu składnika aktywów finansowych, wtedy i tylko wtedy, gdy:

- ▶ przekazuje umowne prawa do otrzymania przepływów pieniężnych z tytułu aktywów finansowych lub
- ▶ zatrzymuje umowne prawa do otrzymania przepływów pieniężnych z tytułu składnika aktywów finansowych, ale zakłada umowne zobowiązanie do przekazania przepływów pieniężnych Faktorowi bez zbędnej zwłoki.

Jeśli nie nastąpił transfer składnika aktywów, Faktorant powinien kontynuować ujmowanie składnika aktywów w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

Oceny, czy nastąpiło przekazanie składników aktywów finansowych, można dokonać na podstawie MSSF 9.3.2.5, biorąc pod uwagę aspekty:

- a) jednostka nie ma obowiązku wypłaty kwot ostatecznym odbiorcom dopóki nie otrzyma odpowiadających im kwot, które wynikają z pierwotnego składnika aktywów. Krótkoterminowe zaliczki dokonywane przez jednostkę z prawem do odzyskania pełnej pożyczonej kwoty

powiększonej o naliczone odsetki ustalone na podstawie stóp rynkowych nie stanowią naruszenia tego warunku;

b) na mocy umowy przeniesienia jednostka nie może sprzedać lub zastawić pierwotnego składnika aktywów w inny sposób niż jako ustanowione na rzecz ostatecznych odbiorców zabezpieczenie zobowiązania do przekazywania na ich rzecz przepływów pieniężnych;

c) jednostka jest zobowiązana do przekazania wszystkich przepływów pieniężnych otrzymanych przez nią w imieniu ostatecznych odbiorców bez istotnej zwłoki. Dodatkowo jednostka nie jest upoważniona do reinwestowania tych przepływów pieniężnych, z wyjątkiem inwestycji w środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych (zgodnie z definicją w MSR 7 Sprawozdanie z przepływów pieniężnych) w krótkim okresie rozliczeniowym pomiędzy dniem otrzymania i wymaganym dniem przekazania do ostatecznych odbiorców, przy czym uzyskane odsetki z takich inwestycji są przekazywane ostatecznym odbiorcom.

CZY FAKTORANT PRZENIÓSŁ ZASADNICZO CAŁOŚĆ RYZYK I KORZYŚCI?

Faktorant dokonuje oceny, w jakim stopniu zachowuje ryzyko i korzyści związane z posiadaniem danego składnika aktywów finansowych. Jeśli w wyniku analizy okazują się, że Faktorant na podstawie Umowy Faktoringu przenosi zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści związane z posiadaniem danego składnika aktywów finansowych na Faktora, to Faktorant zaprzestaje ujmowania składnika aktywów finansowych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

Pierwszym krokiem w ustaleniu czy powinno się zaprzestać ujmowania danego składnika aktywów finansowych jest ustalenie czy umowne prawa do przepływów pieniężnych z tego aktywa wygasły. Jeśli umowne prawa wygasły, powinno się zaprzestać ujmowania składnika aktywów.

Jeśli umowne prawa do przepływów pieniężnych nie wygasły, należy zaprzestać ujmowania składnika aktywów wtedy i tylko wtedy, gdy jednostka dokonuje przekazania

składnika aktywów zgodnie z definicją zawartą w MSSF 9 oraz transfer ten skutkuje:

- ▶ przekazaniem w zasadzie wszystkich ryzyk i korzyści z tytułu składnika aktywów lub
- ▶ ani przekazuje ani zatrzymuje w zasadzie wszystkie ryzyka i korzyści z tytułu składnika aktywów, ani nie zatrzymuje kontroli nad składnikiem aktywów.

Oceny ekspozycji na ryzyka i korzyści wynikające z danego aktywa dokonuje się przed i po transakcji.

CZY FAKTORANT ZACHOWAŁ KONTROLĘ NAD SKŁADNIKIEM AKTYWÓW?

Jeśli Faktorant nie przenosi ani nie zachowuje zasadniczo całego ryzyka i korzyści związanych z danym składnikiem aktywów, wówczas należy ustalić, w jakim stopniu Faktorant zachowuje nad nim kontrolę. Zgodnie z MSSF 9 Faktorant utracił kontrolę jeśli Faktor:

- ▶ ma praktyczną możliwość sprzedaży składnika aktywów w całości na rzecz niepowiązanej strony trzeciej oraz
- ▶ jest ją w stanie egzekwować jednostronnie i bez konieczności nakładania dodatkowych ograniczeń przy transferze. W pozostałych przypadkach Faktorant zachowuje kontrolę.

Utrata kontroli przez Faktora skutkuje zaprzestaniem ujmowania składnika aktywów finansowych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

KIEDY MOŻNA WYŁĄCZYĆ AKTYWA FINANSOWE ZE SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO?

Z przedstawionego drzewa decyzyjnego wynika, iż Faktorant może wyłączyć dany składnik aktywa finansowego ze sprawozdania finansowego wtedy i tylko wtedy, gdy Faktorant dokonuje transferu składnika aktywów zgodnie z definicją zawartą w MSSF 9 oraz transfer ten skutkuje przekazaniem Faktorowi w zasadzie wszystkich ryzyk i korzyści z tytułu danego składnika aktywów finansowych.

SZCZEGÓLNE ASPEKTY FAKTORINGU

RÓŻNICE KURSOWE PRZY FAKTORINGU W WALUCIE OBCEJ

Tematyka różnic kursowych przy faktoringu w walucie obcej zaprezentowana jest poniżej z perspektywy Polskich Zasad Rachunkowości.

WYCENA NA KONIEC OKRESU ROZLICZENIOWEGO

Różnice kursowe z wyceny pozycji walutowych na koniec okresu rozliczeniowego uzależnione są od przyjętej (i zapisanej w polityce rachunkowości) metody wyceny.

Zasady wyceny na dzień sprawozdawczy według zasad rachunkowości określa art. 30 Ustawy o Rachunkowości. W szczególności art. 30 ust. 1 wyżej wymienionej ustawy określa, że:

„1. Nie rzadziej niż na dzień bilansowy wycenia się wyrażone w walutach obcych:

1) składniki aktywów (z wyłączeniem udziałów w jednostkach podporządkowanych wycenianych metodą praw własności) i pasywów – po obowiązującym na ten dzień średnim kursie ogłoszonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski ...”

Celem tej części Poradnika jest natomiast określenie zasad ewidencjonowania i rozliczania określonych transakcji w walutach obcych związanych z transakcją faktoringu, a zatem i wyliczania różnic kursowych w trakcie okresu rozliczeniowego.

WYCENA W TRAKCIE OKRESU ROZLICZENIOWEGO

Kurs do wyceny

Zgodnie z Art. 30 ust. 2 Ustawy o Rachunkowości:

„2. Wyrażone w walutach obcych operacje gospodarcze ujmuje się w księgach rachunkowych na dzień ich przeprowadzenia – o ile odrębne przepisy dotyczące środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej i innych krajów Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz środków niepodlegających zwrotowi, pochodzących ze źródeł zagranicznych nie stanowią inaczej – odpowiednio po kursie:

- 1) faktycznie zastosowanym w tym dniu, wynikającym z charakteru operacji – w przypadku sprzedaży lub kupna walut oraz zapłaty należności lub zobowiązań;
- 2) średnim ogłoszonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski z dnia poprzedzającego ten dzień – w przypadku zapłaty należności lub zobowiązań, jeżeli nie jest zasadne zastosowanie kursu, o którym mowa w pkt 1, a także w przypadku pozostałych operacji.”

Różnice kursowe wystąpią w przypadku, gdy:

- ▶ faktura wystawiona jest w walucie obcej,
- ▶ zapłata dokonywana jest w walucie obcej.

Opisany w tej części Poradnika przykład ilustracyjny dotyczy zarówno faktur wystawionych Kontrahentom jak i faktur kosztowych otrzymanych od Faktora. Płatności przelicza się według średniego kursu NBP lub kursu faktycznie zastosowanego przez bank, w zależności od tego, czy Faktorant posiada rachunek bankowy w walucie czy też nie. Od tego zależy, jaki kurs zostanie zastosowany w celu wyliczenia różnic kursowych.

Zastosowanie mogą mieć poniższe kursy:

- ▶ średni kurs NBP z ostatniego dnia roboczego poprzedzającego dzień zapłaty/wpływu – w przypadku posiadania przez przedsiębiorcę rachunku bankowego w walucie,
- ▶ kurs faktycznie zastosowany przez bank – w przypadku braku rachunku walutowego, a więc gdy zapłata/otrzymanie płatności w walucie obcej dokonywane są z/trafiają, po przeliczeniu przez bank, na rachunek w zł.

Data rozpoznania różnic kursowych

Drugim istotnym elementem, oprócz kursu, jest data rozpoznania różnic kursowych.

Data rozpoznania różnic kursowych w trakcie okresu sprawozdawczego zależy od zapisów Umowy Faktoringu.

Zasadniczo występują dwa przypadki:

- ▶ Faktorant otrzymuje Zaliczkę na poczet przekazanych Wierzytelności, a w praktyce na poczet salda należności do sfinansowania (z uwzględnieniem faktur korygujących, limitów finansowania itp.) – **tzw. model saldowy**,
- ▶ Faktorant otrzymuje Zaliczkę na poczet konkretnej faktury **tzw. model dyskontowy**.

W obu przypadkach Faktorant powinien otrzymać od Faktora raport informujący kiedy nastąpiła płatność za fakturę.

W pierwszym przypadku różnice kursowe wyliczane są według średniego kursu NBP obowiązującego na dzień otrzymania płatności przez Faktora od Odbiorcy. Różnice kursowe zaewidencjonowane zostaną z datą zapłaty za faktury przez Odbiorcę (na podstawie raportu/informacji od Faktora).

W drugim przypadku różnice kursowe wyliczane są dwuetapowo:

- ▶ od części równej otrzymanej przez Faktoranta Zaliczki, według kursu obowiązującego na dzień otrzymania Zaliczki na poczet konkretnej faktury,
- ▶ od pozostałej części, według kursu obowiązującego na dzień otrzymania przez Faktoranta ostatecznej zapłaty za fakturę od Faktora.

PRZYKŁAD OPERACJI WYMAGAJĄCYCH ROZPOZNANIA RÓŻNIC KURSOWYCH

Przyjęto założenie, że operacje mają miejsce w trakcie miesiąca więc nie ma konieczności przeliczania sald na koniec okresu rozrachunkowego. Przykład ilustruje model saldowy finansowania i odnosi się do faktoringu z regresem. W Umowie faktoringu strony uzgodniły, że wszystkie rozliczenia dokonywane są w walucie Wierzytelności.

EWIDENCJA KSIĘGOWA

- 1) Wystawienie przez Faktoranta faktury sprzedaży na kwotę 10 000,00 euro x 4,0 = 40 000,00 zł (VAT pominięty).
- 2) Otrzymanie finansowania od Faktora na poczet faktury wystawionej w punkcie 1. przykładowo 80%: 8 000,00 euro x 3,95 = 31 600,00 zł.
- 3) Otrzymanie od Faktora faktury kosztowej na kwotę 200,00 euro x 3,95 = 790,00 zł.
- 4) Raport od Faktora o płatnościach otrzymanych od Odbiorcy: 10 000,00 euro x 4,1 = 41 000,00 zł.
- 5) Rozliczenie z Faktorem (kwota faktury minus Zaliczka minus koszty): 1 800,00 euro x 4,1 = 7 380,00 zł.

Wyliczenie:

$$10\,000,00 \text{ euro} - 8\,000,00 \text{ euro} - 200,00 \text{ euro} = 1\,800,00 \text{ euro}$$

6) Rozliczenie różnic kursowych

a) od faktury sprzedaży, na koncie Odbiorcy – 1 000,00 zł

Wyliczenie:

$$\begin{aligned} &10\,000,00 \text{ euro} \times 4,1, \text{ tj. kurs obowiązujący na dzień otrzymania płatności za fakturę} \\ &- 10\,000,00 \text{ euro} \times 4,0, \text{ tj. kurs obowiązujący na dzień wystawienia faktury} \\ &= 41\,000,00 \text{ zł} - 40\,000,00 \text{ zł} = 1\,000,00 \text{ zł} \end{aligned}$$

b) od rozrachunków z Faktorem – 1 230,00 zł

Wyliczenie:

$$\begin{aligned} &10\,000,00 \text{ euro} \times 4,1, \text{ tj. kurs obowiązujący na dzień otrzymania płatności za fakturę} \\ &- 8\,200,00 \text{ euro} \times 3,95, \text{ tj. kurs obowiązujący na dzień otrzymania Zaliczki} \\ &- 200,00 \text{ euro} \times 3,95, \text{ tj. kurs obowiązujący na dzień otrzymania faktury kosztowej} \\ &- 1\,800,00 \text{ euro} \times 4,1, \text{ tj. kurs obowiązujący na dzień otrzymania płatności} \\ &\text{za fakturę} = 41\,000,00 \text{ zł} - 31\,600,00 \text{ zł} - 790,00 \text{ zł} - 7\,380,00 \text{ zł} = 1\,230 \text{ zł} \end{aligned}$$

NR OPERACJI	ZASTOSOWANE KURSY DLA EUR	
1	kurs obowiązujący na dzień wystawienia faktury	4,00
2,3	kurs obowiązujący na dzień otrzymania zaliczki i faktury kosztowej	3,95
4,5	kurs obowiązujący na dzień otrzymania płatności za fakturę	4,10

Przychody ze sprzedaży

Dt	Ct
	10 000,00 € 1)
	40 000,00 zł 1)
	10 000,00 €
	40 000,00 zł

Rozrachunki z Odbiorcą

Dt	Ct
1) 10 000,00 €	10 000,00 € 4)
1) 40 000,00 zł	41 000,00 zł 4)
6a) 1 000,00 zł	
10 000,00 €	10 000,00 €
41 000,00 zł	41 000,00 zł

Rozrachunki z Faktorem

Dt	Ct
4) 10 000,00 €	8 000,00 € 2)
4) 41 000,00 zł	31 600,00 zł 2)
	200,00 € 3)
	790,00 zł 3)
	1 800,00 € 5)
	7 380,00 zł 5)
	1 230,00 zł 6b)
10 000,00 €	10 000,00 €
41 000,00 zł	41 000,00 zł

Rachunek bankowy

Dt	Ct
2) 8 000,00 €	
2) 31 600,00 zł	
5) 1 800,00 €	
5) 7 380,00 zł	
9 800,00 €	
38 980,00 zł	

Koszty finansowe

Dt	Ct
3) 200,00 €	
3) 790,00 zł	
200,00 €	
790,00 zł	

Różnice kursowe

Dt	Ct
6b) 1 230,00 zł	1 000,00 zł 6a)
1 230,00 zł	1 000,00 zł

Factoring jest metodą pozyskiwania środków na finansowanie bieżącej działalności. Może być przy tym formą zabezpieczenia przez ryzykiem braku zapłaty ze strony Kontrahentów.

WPŁYW FAKTORINGU NA FINANSE FIRM

FAKTORING JEST METODĄ POZYSKIWANIA ŚRODKÓW NA FINANSOWANIE BIEŻĄCEJ DZIAŁALNOŚCI. MOŻE BYĆ PRZY TYM FORMĄ ZABEZPIECZENIA PRZEZ RYZYKIEM BRAKU ZAPŁATY ZE STRONY KONTRAHENTÓW. ZE WZGLĘDU NA SWOJĄ SPECYFIKĘ WYMAGA ODPOWIEDNIEGO UJMOWANIA W RACHUNKOWOŚCI. NINIEJSZA PUBLIKACJA W PRZYSTĘPNY SPOSÓB PRZEDSTAWIA ZAGADNIENIA W TYM ZWIĄZANE. PREZENTUJE JE W KONTEKŚCIE ZARÓWNO KRAJOWYCH, JAK I MIĘDZYNARODOWYCH STANDARDÓW.

Przydatne informacje na temat księgowania faktoringu znajdują w niej zarówno menedżerowie firm na co dzień korzystających z tej formy finansowania, jak i przedsiębiorcy, którzy dopiero rozważają sięgnięcie po to rozwiązanie. W obu przypadkach świadomość metod ujmowania tej usługi w rachunkowości jest bardzo ważna i pozwala ustrzec się wpadnięcia w gąszcz prawnych zawiłości.

Dla obydwu grup znaczenie mają także ekonomiczne skutki korzystania z finansowania w formie faktoringu. Mogą mieć one niebagatelne znaczenie.

Jedną z głównych, wymienianych przez ekonomistów, zalet faktoringu jest stosunkowo łatwe pozyskanie przez Faktoranta bieżącego finansowania. Dzięki tej usłudze pozyskuje on środki pieniężne w ciągu kilku dni od wystawienia faktury sprzedaży, co pozwala na płynne regulowanie bieżących zobowiązań (wynagrodzenia, podatki, ZUS), a także zwiększenie konkurencyjności w relacjach biznesowych, dzięki możliwości wydłużenia terminów płatności. Faktoring jest instrumentem, który korzystnie wpływa na poprawę płynności płatniczej Faktoranta.

Pozwala też przedsiębiorcy uwolnić się od skomplikowanych czynności związanych z administrowaniem należnościami. Obsługę Wierzytelności przejmuje Faktor. Bierze tym samym na siebie bieżące monitorowanie Odbiorców pod kątem terminowego regulowania płatności i skuteczne

windykowanie należności przeterminowanych. Wpływa to mobilizująco na dyscyplinę płatniczą Kontrahentów przy jednoczesnym zmniejszeniu kosztów operacyjnych Faktoranta.

Dla przedsiębiorców korzystających z faktoringu odwrotnego podstawową korzyścią jest to, że ich zobowiązania są zawsze terminowo uregulowane, a jednocześnie mogą oni wykorzystać wolne środki finansowe na dowolny cel. W efekcie nie muszą zaciągać kredytów, by poprawić płynność finansową. Kolejną korzyścią jest budowanie wizerunku rzetelnego płatnika i wiarygodnego partnera biznesowego, wychodzącego naprzeciw oczekiwaniom swoich kontrahentów.

WPŁYW NA STRUKTURĘ BILANSU

Z punktu widzenia księgowego istotny wpływ na strukturę bilansu ma faktoring pełny, pozwalający na wyksięgowanie z bilansu należności od Odbiorców. Dzięki temu można osiągnąć poprawę wskaźnika rotacji należności.

Jeśli środki uzyskane ze scedowanej na Faktora Wierzytelności przeznaczone zostaną na zapłatę bieżących faktur, to w efekcie zmniejszy się poziom zobowiązań bieżących i poprawi wskaźnik zadłużenia.

OCENA KONDYCJI FAKTORANTA PRZEZ PODMIOTY ZEWNĘTRZNE

W praktyce często się zdarza, że audytor zewnętrzny, analityk bankowy, analityk inwestycyjny lub Kontrahent weryfikują kondycję Faktoranta. Takie wskaźniki jak płynność płatnicza, czy rentowność majątku należą do głównych, podlegających ocenie. Od ich poziomu uzależnione być może wydanie opinii o braku zagrożeń kontynuacji działalności, decyzji o udzieleniu kredytu na rozwój, czy też podpisanie intratnego kontraktu. ■

ZAŁOŻENIA I OGRANICZENIA

Prezentowane schematy księgowania, przykłady i wskazówki opisane w Poradniku nie odnoszą się do konkretnych transakcji, jakie miały miejsce w rzeczywistości. Mają charakter jedynie ilustracyjny. We wszystkich przedstawionych operacjach przyjęto, że usługa faktoringu dotyczy jednego roku finansowego. Z tego względu pominięty został efekt podatku odroczonego oraz konieczność rozliczania kosztów w czasie. Każda transakcja faktoringu powinna zostać przeanalizowana indywidualnie, z uwzględnieniem konkretnych warunków umowy i innych okoliczności.

Publikacja została sporządzona z należytą starannością, jednak z konieczności pewne informacje zostały podane w formie skróconej. Dane i informacje zawarte w publikacji nie stanowią wiążącej prawnie potwierdzonej informacji. W związku z tym publikacja ma charakter wyłącznie informacyjny, a zawarte w niej dane nie powinny zastąpić szczegółowej analizy problemu lub profesjonalnego osądu. Podejście prezentowane w publikacji może ulec zmianie w związku ze zmianami przepisów w zakresie rachunkowości oraz identyfikacją dodatkowych okoliczności. Wnioski opisane w przykładach ilustracyjnych również mogą z czasem ulec zmianie wraz ze zmieniającym się podejściem praktyków. Wnioski wynikające z pozornie podobnych sytuacji mogą być różne od tych, które autorzy prezentują w przykładach ilustracyjnych, ze względu na różnice w zakresie podstawowych faktów oraz warunków.

Polski Związek Faktorów oraz EY nie ponoszą odpowiedzialności za jakiegokolwiek straty powstałe w wyniku czynności podjętych lub zaniechanych na podstawie niniejszej publikacji. ■

**POLSKI
ZWIĄZEK
FAKTORÓW**

Polski Związek Faktorów

ul. Marszałkowska 126/134, lok. 117
00-008 Warszawa

e-mail: pzf@faktoring.pl

tel.: +48 667 672 118

 [/faktoringPL](https://www.facebook.com/faktoringPL)

 [/company/faktoringpl](https://www.linkedin.com/company/faktoringpl)